

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Виолета Людмилова Мутафчиева

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление /икономика на транспорта/“

Катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“
Университет за национално и световно стопанство

Основание за представяне на рецензията е участието ми в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3178 / 13.12.2019 г. на Зам-ректора на УНСС, решение на Катедрения съвет на катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ /Протокол № 876 / 09.12.2019 г./ и решение на Факултетния съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ / Протокол № 1 / 10.12.2019 г./ при УНСС.

Автор на дисертационния труд: Слав Йорданов Монов

Тема на дисертационния труд: „Повишаване ефективността на инвестициите в предприятията за градски автобусни превози /на примера на град София/“

Научен ръководител: проф. д. ик. н. Христо Първанов Първанов

1. Информация за докторанта

Докторант Слав Монов е роден на 10.06.1975 г. в София. Завършил е Техникум по електротехника и автоматика “С. М. Киров“ през 1994 г., след което кандидатства в УНСС и е приет в специалност “Икономика на транспорта“. Вследствие на успешно положените изпити и дипломиране през 2000 г. придобива ОКС “бакалавър“, а през 2003 г. ОКС “магистър“ по същата специалност .

По отношение заеманите длъжности от г-н Монов може да се отбележи активното му участие в транспортния бранш. По-конкретно през периода 2002 -2012 г. той е бил началник на отдел “Автобусен транспорт“ във фирма “ГЛОБАЛ БИОМЕТ“ ООД. През 2012 г. е назначен като изпълнителен директор на дружество “Столичен автотранспорт“ ЕАД,

където работи и понастоящем. Притежава лидерски умения, възможности за работа в динамична среда, способност за ефективно планиране и анализ на работата, както и добра комуникативност в екипна организация на дейността на дружеството.

Докторант Слав Монов владее английски, немски и руски език. Притежава удостоверение за професионална компетентност за международен автомобилен превоз на пътници.

От 23.05.2017 г. той е докторант на самостоятелна подготовка по докторска програма към катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС, в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление /икономика на транспорта/“. Обучението е осъществено съгласно Заповед на Ректора на УНСС №1354 / 02.06.2017 г.

Индивидуалният план на докторант Монов е приет съобразно нормативните изисквания. Това е потвърдено от решенията на Катедрения съвет на катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ и Факултетния съвет към факултет „Икономика на инфраструктурата“. Направени са периодични атестации относно неговата дейност, като са приложени конкретни положителни оценки от научния му ръководител. Той е положил всички предвидени изпити, като се е представил много добре съобразно критериите, заложили в Правилника на УНСС.

През периода на докторантурата си докторант Слав Монов има необходимите публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с обем 230 страници, като включва увод, изложение, състоящо се от три глави, и заключение. Използвани са конкретни данни, представени във вид на 104 фигури, 13 таблици и 3 приложения. Направен е списък на използваните литературни източници, който включва 116 заглавия на български и английски език.

Темата на дисертационния труд е особено актуална поради факта, че постигането на устойчивото развитие на обществения транспорт е един от основните приоритети на европейската транспортна политика. Това е пряко свързано с повишаване ефективността на инвестициите в предприятията за градски автобусни превози.

Трудът е добре структуриран, като е спазена необходимата логическа връзка между отделните глави. В увода правилно са формулирани целта, задачите, обекта и предмета на изследването. Определена е тезата на дисертационния труд, която следва да бъде

доказана от автора. Посочени са използваните изследователски методи и са заложили определени ограничения на изследването.

Основната цел на изследването е разкриване на възможностите за усъвършенстване на инвестиционната политика и повишаване ефективността на инвестициите в сферата на градските автобусни превози в София, при максимално използване на европейските програми в тази насока и отчитане спецификата на градската среда. Във връзка с така посочената цел са поставени конкретни изследователски задачи.

Обект на изследването е градският автобусен транспорт в София с конкретен изследователски пример - „Столичен автотранспорт” ЕАД .

Предмет на изследването са насоките, пътищата и факторите за повишаване ефективността на инвестициите в автобусните превози, осъществявани в град София.

Основната изследователска теза е, че повишаване ефективността на инвестициите може да се реализира чрез постигането на устойчив градски автобусен транспорт в София, съответстващ на европейския стандарт за качество, по пътя на прилагането на модел за реформа на сектора.

В първа глава е разгледана спецификата на инвестиционните стратегии, които намират приложение при управлението на дейността на предприятията в областта на градския автобусен транспорт. Специално внимание е отделено на динамиката на инвестиционния процес, както и на инвестиционната политика и правните регулации при осъществяването на градски автобусни превози в условията на столицата. Направена е оценка на инвестиционните проекти, които намират приложение в тази насока.

Във втора глава са засегнати актуалните тенденции в развитието и управлението на градските автобусни превози, като се набляга на европейските изисквания за функционирането на устойчив градски транспорт. Разгледани са иновативните подходи за ефективно приложение на инвестициите с цел постигане на поставените цели за устойчиво развитие на транспорта в градовете. Специално внимание е отделено на добрите практики на финансиране на автобусния транспорт в европейски градове, сходни с гр. София.

Трета глава е посветена на конкретни инвестиционни решения за постигане на устойчиво развитие на градския автобусен транспорт в София. Във връзка с това са разгледани механизмите за финансиране на обществения транспорт в градовете от ЕС, които имат сходни показатели с нашата столица. Специално внимание е отделено на модела за реформа на Европейската банка за възстановяване и развитие, който се прилага в областта на финансирането на обществения транспорт.

В заключението е направено обобщение на изследването в дисертационния труд, като са направени конкретни изводи и препоръки .

Считам, че материалът в изложението на дисертационния труд е добре структуриран и са приложени са редица информационни източници във връзка с изследването.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основните научни и научно-приложни резултати, постигнати в изследването, могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Направен е задълбочен преглед на правните регламенти, свързани с прилагане на инвестиционната политика в автобусния транспорт, които създават необходимите условия за привличане на национални и европейски инвестиционни ресурси.
- Предложени са иновативни подходи за устойчиво финансиране на инвестициите и управлението на приходите в областта на градския автобусен транспорт.
- Извършен е обстоен анализ на възможните начини и източници за финансова подкрепа в областта на градския обществен транспорт. По този начин са изведени комплексни решения, свързани с градската мобилност, в които участват повече от един транспорт. Това е пряко свързано с преминаването към интелигентни транспортни системи в градовете.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд са налице са редица научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Определени се възможностите за усъвършенстване на инвестиционната политика в областта на градските автобусни превози в София.
- Извършена е адаптация на модела на ЕБВР за устойчив градски транспорт към възможностите на град София за осигуряване на инвестиции в предприятията за автобусни превози.
- Направен е анализ на технологията за инвестиране в подвижния състав на предприятието за автобусни превози „Столичен автотранспорт“ ЕАД, довели до оптимизиране и обновяване на над 90% от автобусния парк.

- Определени са насоките, пътищата и факторите за оптималното приложение на европейския опит на градове с мащабите на град София, с цел постигане на устойчив градски транспорт.
- Дефинирана е най-ефективната стратегия за бъдещите инвестиции в предприятията за автобусни превози, като се отчитат специфичните особености на големите градове в България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Списък с публикациите по темата на дисертационния труд:

1. Слав Монов, Анализ на състоянието на автобусния транспорт на територията на Столична община и насоки за устойчивото му развитие, статия, списание „Икономически и социални алтернативи“, брой 3, 2018 г., стр. 33-47.

2. Слав Монов, Тенденции в градската мобилност в ЕС, статия, списание „Камиони“, септември 2019 г., с. 82-86.

3. Слав Монов, Тенденции в градската мобилност в ЕС, публикация 2-ра част, списание „Камиони“, октомври 2019 г., стр. 88-89.

4. Слав Монов, Европейска политическа рамка за устойчив градски транспорт, статия одобрена и приета за печат от редакционната колегия на списание „Инфраструктура & Комуникации“, издание на факултет „Икономика на инфраструктурата“, под печат.

Считам, че публикациите са пряко свързани с темата на дисертационния труд. В тях са засегнати актуални проблеми, свързани повишаване ефективността на инвестициите в автобусните превози, осъществявани в град София.

6. Оценка на автореферата

В автореферата адекватно е отразена актуалността на разглежданите проблеми във връзка с темата на дисертационния труд. Конкретно са изяснени обекта, предмета и обхвата на изследването, както и основната цел и задачи, които си поставя докторант Слав Монов при разработването на дисертационния труд. Определени са изследователската теза, методите на проучване и ограниченията при изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

При защитата на дисертационния труд следва да се вземат под внимание следните бележки и препоръки:

- Редно е авторът да изясни коя е най-подходящата европейска практика за финансиране на пътническите автобусни превози в гр. София.

- Необходимо е по-обстойно да се разгледат сценариите на политиката за осигуряване на ефективност на инвестициите при осъществяването на градски пътнически автобусни превози в нашата столица.

Въпреки направените критични бележки и препоръки считам, че е налице важно, актуално и обстойно изследване на насоките за повишаване ефективността на инвестициите при осъществяването на градски автобусни превози в България. Това е особено необходимо във връзка с разработването и прилагането на конкретни мерки за постигане на устойчиво развитие на националната транспортна система.

8. Заключение

Вследствие на обстойния анализ изразявам положителното си решение относно представения за защита дисертационен труд. Считам, че трудът отговаря на критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и на Правилника за провеждането на конкурси за придобиването на научни степени и академични длъжности на УНСС. Във връзка с това предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен “доктор“ на Слав Монов в професионално направление 3.8. “Икономика“, научна специалност “Икономика и управление /икономика на транспорта/“.

София, 07.02.2020 г.

Рецензент:
/проф. д-р Виолета Мутафчиева/